

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Olomouc, Nedvědova 17

Nedvědova 17/336, 779 00 Olomouc

Identifikátor školy: 600 140 253

Termín konání orientační inspekce: 17. - 20. duben 2001

Čj.	135 167/01-05051
Signatura	om2cu107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Olomouc, Nedvědova 17 byla zařazena Školským úřadem Olomouc do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení rozhodnutím čj. 4726/99 ze dne 1. 12. 1999 jako příspěvková organizace, která sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

Ve školním roce 2000/2001 navštěvuje dvacet osm tříd 1. - 9. ročníku 627 žáků, jejichž výchovu a vzdělávání zajišťuje celkem 47 pedagogických pracovníků.

Ve školním roce 2000/2001 se vyučuje ve všech třídách 1. – 9. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

Žáci 4. a 6. ročníku, u nichž byla diagnostikována specifická vývojová porucha učení, jsou zařazeni do dvou specializovaných tříd.

V areálu školy je krytý bazén s rozměry 12,5 m x 7,5 m, což představuje vzhledem k ostatním školám tohoto typu nadstandardní vybavení. Ve škole jsou tak vytvořeny vynikající podmínky pro organizování kurzu plavání a zdokonalování této dovednosti žáků v běžných hodinách povinné tělesné výchovy i v dalších aktivitách jejich volného času. Škola však nemá vlastní hřiště, využívá školní hřiště blízké základní školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalitu vzdělávání hodnotila Česká školní inspekce především na základě hospitační činnosti ve vybraných třídách 1. a 2. stupně v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, hudební výchova, přírodopis, zeměpis a pracovní činnosti a ve volitelném předmětu programování. ČŠI dále sledovala úroveň péče o integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Podkladem pro hodnocení vzdělávání v uvedených předmětech byla i kontrola povinné a další vedené dokumentace, písemných záznamů v sešitech žáků, slohových, kontrolních a laboratorních prací.

Společná zjištění

Výchovně-vzdělávací činnost školy probíhá v souladu s přijatým vzdělávacím programem Základní škola. Hodinové dotace jednotlivých předmětů a týdenní počty vyučovacích hodin všech ročníků odpovídají příslušnému učebnímu plánu.

1. stupeň

Vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda a hudební výchova zajišťují učitelky s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výjimkou je jedna vyučující, která ve škole působí od listopadu roku 2000 jako zastupující učitelka a učí bez příslušné kvalifikace předmět matematika ve třídě IV. B, prvouku v paralelních třídách 4. ročníku, přírodovědu ve třídách IV. A, V. A, hudební výchovu ve třídách IV. A, IV. B a V. A. Kvalita její výuky byla ovlivněna chybějícím pedagogickým vzděláním, minimální praxí, ale současně snahou, osobnostními dispozicemi pro učitelské povolání a velmi pěkným přístupem k žákům. Učitelky 1. stupně školy vzájemně spolupracují, což se zvláště pozitivně projevilo na kvalitě vzdělávání v 1. - 3. ročníku. Na patřičné úrovni však není spolupráce vyučujících paralelních tříd 4. a 5. ročníku.

Vybavení učebními pomůckami pro sledované předměty je vzhledem k počtu tříd dostatečné. Škola vybavila žáky potřebnými učebnicemi, má dostatek alternativních učebnic, metodických materiálů i doplňkových souborů pro opakování a procvičování učiva. Obsah učebnic českého jazyka a matematiky pro 4. a 5. ročník překračuje v některých tematických celcích požadavky

učebních osnov. Zařazením tohoto učiva do tematických plánů učiva (TPU) a jeho probíráním došlo k přetěžování žáků. Na tuto skutečnost byly učitelky i vedení školy ČŠI upozorněny. Ve značné míře jsou žákům poskytovány účelné manipulační pomůcky a pracovní listy připravené učitelkami. Škola zabezpečila pro předměty český jazyk a matematika výukové počítačové programy, jejichž využití nemohla ČŠI posoudit, neboť práce s nimi nebyla do sledované výuky zařazena. Školní knihovna obsahuje dostatečné množství literatury pro děti a mládež. Žáci ve většině tříd mají volně k dispozici soubory pro mimočítankovou četbu a různé encyklopedie. Práce s jazykovými příručkami byla pravidelnou součástí výuky ve třídách od 3. ročníků.

Vyučování probíhalo v esteticky a podnětně upravených učebnách s žákovským nábytkem, který je postupně renovován. Zadní prostory učeben běžně sloužily k relaxaci žáků a k výuce v netradičním uspořádání. V rozvrhu hodin, zvláště tříd nižších ročníků, jsou v některých dnech hodiny předmětu český jazyk a matematika vyučovány v blocích. Žáci i vyučující pracují bez napětí vyplývající z časové tísně, a proto je z hlediska psychohygieny velmi vhodná.

Český jazyk

Výuka předmětu český jazyk probíhala dle schváleného učebního plánu, všechny učitelky zpracovaly osnovy předmětu do TPU. Odpovědně a správně je učivo rozvrženo zejména v 1. – 3. ročníku, ve 4. a 5. ročnících chybějí ve složce čtení a literární výchova úkoly pro výcvik techniky čtení. Zcela schází plán učiva psaní, jehož obsahová náplň je osnovami definována společně pro 4. a 5. ročník. Kontrolou zápisů v třídních knihách tříd uvedených ročníků bylo zjištěno, že učivo psaní bylo probíráno.

Bezprostřední příprava na výuku předmětu byla u všech učitelek velmi dobrá, ve třetích třídách se cíle výuky nezaměřovaly pouze na vědomosti, ale cíleně rozvíjely osobnost žáků. Žáci byli motivováni především seznámením s cílem hodiny, aktualizací učiva zařazením písní, her aj. Motivačně a aktivizačně působilo např. zařazení pohádky, která se funkčně prolínala celou vyučovací hodinou.

K vynikající výuce žáků ve třetích třídách patřilo kromě efektivního zvládnutí vzdělávacích cílů kladení důrazu na dovednosti žáků organizovat, řídit různé činnosti, pracovat v týmu, hodnotit práci ostatních, prosazovat a hájit svůj názor. Učitelky volily netradiční metody a formy práce, které vhodně střídaly (jednání v rolích, problémové úkoly, skupinovou práci, společné debaty, plnění a hodnocení úkolů aj.). Často zařazovaly hrové prvky, pohyb a vytvářely prostor pro individuální činnosti žáků.

Kontrola žákovských sešitů prokázala velmi dobrou úroveň jejich vedení. Sešity slouží k procvičování učiva, jejich porovnáním byla zjištěna pravidelná, diferencovaná práce s integrovanými žáky. Ze strany učitelů byly zpravidla pečlivě opraveny.

Hodnocení žákovských výkonů bylo převážně pozitivní, klasifikace se vyskytla pouze ojediněle. V závěru většiny zhlédnutých hodin byly nové poznatky utříděny a zopakovány.

Důraz na komunikativní dovednosti byl kladen zejména v nižších ročnících, ve čtvrtých a pátých třídách mnohdy nebyl dán žákům dostatečný prostor pro vyjádření a přesnou formulaci myšlenky.

Kvalita výuky českého jazyka byla na velmi dobré úrovni.

Prvouka a přírodověda

Učivo prvouky je probíráno podle sestaveného tematického plánu učiva, jeho rozvržení do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními dokumenty. V TPU přírodovědy je správně zařazeno i téma výchova ke zdraví. Kontrolou zapsaného učiva v třídních knihách

a porovnáním zápisů v žákovských sešitech ČŠI zjistila, že učitelé tomuto celku nevěnovali dostatečnou pozornost.

Organizace výuky, metody i formy práce, zvolené pracovní tempo byly adekvátní věku a schopnostem žáků. Zejména výuka prvouky (v dvouhodinovém bloku) měla vysoce efektivní činnostní charakter (demonstrace pokusu, práce s naučným slovníkem s následným vysvětlením pojmů nutných pro zvládnutí učiva). Ve vyučovací hodině přírodovědy se projevila malá zkušenost učitelky v nedostatečných metodiky a didaktiky výuky.

Žáci byli účelně motivováni vhodnou aktualizací a spojením učiva s poznatky ze společné návštěvy ekologického centra. Úkoly pro samostatnou práci byly přiměřené schopnostem žáků, učitelky ověřovaly správnost jejich řešení a poskytovaly jim individuální pomoc.

Ve výuce byla vytvořena pracovní atmosféra založena na důvěře a spolupráci.

V předmětech prvouka a přírodověda měla výuka velmi dobrou úroveň.

Matematika

V celoročním rozvržení učiva s výjimkou plánů 3. ročníku byly zjištěny nepřesnosti vyplývající z toho, že učitelky při jejich zpracování použily jako výchozí materiál učebnice, které zcela nekorespondují s obsahem učebních osnov, tj. učivo nezařadily vůbec, např. grafy, tabulky, diagramy v V. A, případně začlenily učivo chybně, např. rýsování trojúhelníku ve 4. ročníku. Z kontrolovaných zápisů v třídních knihách však vyplynulo, že probraná učební látka je ve shodě s učebními osnovami.

Pečlivá příprava vyučujících z hlediska promyšlenosti struktury vyučovacích hodin a systematičnosti jejich práce pozitivně ovlivnila zvládnutí výukových cílů, jimiž byly opakování, upevňování probraného učiva a vyvození nového učiva. Dělené vyučovací hodiny byly využity efektivně. Sledované vyučování charakterizovalo činnostní pojetí výuky. Široká škála užitých metod práce (názor, dedukce, problémové úkoly), účelné organizační změny, zapojování žáků do vyvozování nového učiva a nenásilně uplatněné mezipředmětové vztahy pozitivně působily na soustředění, zájem a aktivní učení žáků. Upevňování daných pravidel a zdokonalování přesného matematického vyjadřování dosahovaly učitelky důsledným vyžadováním odpovědí celými větami a komentářů k početním postupům. Zohledňovaly rozdílné pracovní tempo žáků a jedincům se vzdělávacími problémy věnovaly individuální péči. Průběžně získávaly zpětnou vazbu o míře pochopení a zvládnutí učiva.

Všechny vyučovací hodiny obsahovaly úvodní seznámení s výukovými cíli, závěrečné shrnutí výuky a zhodnocení úspěšnosti i snahy žáků. Jen některé vyučující vedly žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a k sebehodnocení. Výukou zpravidla prolínala motivace na aktuální téma, která udržovala zájem žáků o obsah výuky a podněcovala jejich aktivitu. Hodnocení známkou bylo objektivní a motivující.

Průběh vzdělávání příznivě ovlivňovaly partnerské vztahy, vzájemná ochota a úcta. V rozmanité organizaci výuky se projevila schopnost žáků mezi sebou komunikovat, samostatně si stanovovat pravidla pro efektivní spolupráci a postupy při řešení úkolů.

Četnost známek v žákovských knížkách je úměrná charakteru předmětu. Sešity žáků vyučující pravidelně kontrolovaly a opravovaly. Prověrky a kontrolní práce byly zadány po procvičení probraného učiva. U kontrolovaných srovnávacích prověrek nebyl proveden rozbor výsledků s jasně stanovenými dalšími vyučovacími postupy.

Výuka matematiky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Předmět hudební výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně v jednododinové týdenní dotaci. Učivo je rozvrženo v souladu s osnovami příslušného vzdělávacího programu, ale v různé kvalitě, funkčně i formálně.

Prostorové a materiální podmínky učebny hudební výchovy umožňují zařazovat všechny hudební činnosti. Je vybavena klávesovým hudebním nástrojem, poměrně kvalitní audiotechnikou, rytmickými dětskými nástroji, nástěnnými pomůckami k naukovému a biografickému učivu i hudební literaturou. V kmenových učebnách mimo III. A, ve které je klavír, nemají vyučující k dispozici žádný klávesový ani jiný nástroj. K poslechu hudebních ukázek byl využit gramofon, přenosný přehrávač magnetofonových kazet a kompaktních disků. Při rytmickém doprovodu a rozvíjení sluchových rozlišovacích schopností žáci pracovali s jednoduchými vlastními pomůckami.

Sledované vyučovací hodiny se odlišovaly úrovní odborného a metodického vedení, zejména však schopností vyučujících propojit hudební činnosti v přirozený celek.

Pozitiva výuky spočívala v úvodní i průběžné motivaci, správné hlasové výchově, upevňování pěveckých dovedností, rytmické, intonační i pohybové improvizaci žáků, přiměřeném rozsahu teoretického učiva, v práci s poslechovou skladbou, posílení žádoucích vzájemných vztahů, také v rozvoji společenského a kulturního vystupování žáků. Při vyučování žáci všechny hudební činnosti plně prožívali a vyzařovala z nich radost.

V dalších hospitovaných hodinách hodnotí ČŠI kladně promyšlenost obsahu výuky a převážně velmi dobrou organizaci práce, motivaci, volbu vhodného písňového repertoáru, přípravu hudební literatury, poslechových skladeb a ukázek k aktuálnímu učivu, převážně vhodný rozsah biografického a teoretického učiva a velmi pěkné vztahy vyučujících se žáky. Negativa spočívala především v nesprávném hlasovém vedení žáků. Některé vyučující neopíraly pěvecké činnosti o žádný hudební nástroj, žáci zpívali v nahodilých tóninách a nebyly upevňovány získané pěvecké dovednosti, např. reakce na dirigentská gesta. Ve třídách 4. a 5. ročníku byly nacvičeny písně s částečně nesprávnou melodií, ojediněle i v chybném rytmu. Hudebně-pohybové činnosti ani relaxace nebyly zařazeny.

Ve všech vyučovacích hodinách byli žáci hodnoceni motivačně, v žákovských knížkách měli známky z různých hudebních činností.

Výuka hudební výchovy je hodnocena jako průměrná.

2. stupeň

Na základě hospitačních zjištění, porovnání učebních osnov s tematickými plány učiva jednotlivých vyučujících a zápisů probraného učiva v třídních knihách ČŠI zjistila, že výuka sledovaných předmětů probíhá v souladu s platným vzdělávacím dokumentem.

Učitelé předmětů český jazyk, německý jazyk, matematika, přírodopis a zeměpis splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti předepsané pro výuku na daném typu a stupni školy a mají i kvalifikaci pro uvedené předměty.

Psychohygienické a didaktické podmínky výuky jsou respektovány vhodným zařazením předmětů do rozvrhu hodin.

Český jazyk

Hodnocení výuky předmětu bylo ztíženo absencí dvou ze čtyř vyučujících po celou dobu konání inspekce. Přesto se podařilo sledovat průběh vyučování ve všech ročnících 2. stupně, a to v jazykovém vyučování, slohu a literatuře.

Čtyřhodinová týdenní dotace předmětu je rozšířena pouze žákům 7. ročníku volitelným předmětem literární výchova, pro který však nebyla vyučujícími stanovena celoroční obsahová náplň. Učitelky tříd 9. ročníku vedly v průběhu školního roku do doby konání přijímacích zkoušek na školy II. cyklu pravidelné doučování a nabídly žákům individuální konzultace, které využívali zejména žáci se zájmem o studium na středních školách.

Předmětová komise se zabývala problematikou celoročního plánování učiva (kromě volitelného předmětu) a průběžnou kontrolou plnění učebních osnov, kterou provedla dle pokynu vedení školy k 1. lednu 2001. Jejich kontrola měla pozitivní výsledky, rozpory v časovém ani obsahovém plnění nebyly zjištěny ani ČŠI. Pozitivem ve spolupráci učitelek českého jazyka je zjištěná kontinuita v náročnosti a četnosti diktátů a kontrolních prací, u slohových prací je prováděn koordinovaně i výběr témat.

Všichni žáci 6. - 9. ročníku jsou vybaveni jednotnou řadou učebnic pro jazykové vyučování, pro literaturu není obnova vhodnější učebnicí ve všech ročnících ukončena. Sbírkou jazykových příruček, alternativních učebních textů pro žáky, metodických materiálů pro vyučující, nástěnných mluvnických přehledů je na standardní úrovni, učební osnovy umožňuje plnit v celém rozsahu. V průběhu vyučování využívaly učitelky k názornosti výuky nejvíce zápisů na tabuli, ve vyučovacích hodinách literatury ukázky literárních děl a pro samostatnou práci žáků měly připraveny nakopírovaná cvičení. V kmenových učebnách, kde výuka probíhala, nebyly žákům prezentovány k aktuálnímu učivu žádné učební pomůcky, např. nástěnné mluvnické přehledy.

Psychohygienu výuky byla učitelkami zpravidla důsledně dodržována. Ojedinelý byl výskyt nesprávného sezení levorukého žáka. Žáci nebyli přetěžováni ani unavováni jednotvárnými činnostmi. Žáky tříd 9. ročníku učitelky nestresovaly blízkým termínem přijímacích zkoušek, naopak zcela profesionálně s pedagogickým taktem je uklidňovaly a dodávaly jim potřebné sebevědomí. Vyučovací hodiny byly činnostně pestré, ve třídách nižších ročníků zpestřeny vhodnými soutěživými prvky, které žáky aktivizovaly.

Struktura všech vyučovacích hodin, rozsah vzdělávacích cílů a použité učební metody odpovídaly probíranému učivu a věkové i rozumové vyspělosti žáků. Převažovala výuka s frontálně řízenými činnostmi, v menší míře byla zařazena skupinová práce. Vynikající úroveň měla z didaktického hlediska samostatná tvořivá práce žáků ve výuce slohu. Tvořivost a také řečová dovednost žáků byly úspěšně rozvíjeny ve vyučovací hodině literatury zadáváním zajímavých úkolů, např. vysvětlováním pojmů a rčení, problémovými otázkami při kontrole porozumění čteného textu. Největší časový prostor většiny vyučovacích hodin byl věnován aktivní ústní a písemné práci žáků procvičováním, ale také řešením problémů a nalézáním aplikací. Diferenciace v zadávání úkolů podle schopností ani specifických potřeb integrovaných žáků nebyla ve vyučování zřejmá, projevovala se jen při hodnocení jejich výkonů. Průběžnou diagnostikou míry pochopení učiva získávaly učitelky potřebnou zpětnou vazbu.

Úvodní část vyučovacích hodin nebyla vždy náležitě využita k upoutání zájmu a pozornosti žáků k probíranému tématu. Pouhé seznámení žáků s obsahem výuky je dostatečně nemotivovalo. Diskusí se žáky o významu přátelství v životě člověka bylo naopak příkladně uvedeno a motivováno literární učivo. Jako průběžný motivační faktor působila častá pochvala a ocenění výkonů žáků a pozitivní klasifikace. Při hodnocení se projevovalo zohledňování a respektování individuálních dispozic žáků se slabšími vyučovacími výsledky, zejména žáků

s diagnostikovanou poruchou učení. Závěrečné vyhodnocení práce třídy a jednotlivců nechybělo, nedostatek času byl v části vyučovacích hodin vymezen na shrnutí učiva a zadání domácího úkolu. Písemné záznamy žáků v sešitech nemají dobrou úroveň, ze strany učitelek chyběla důsledná kontrola.

Psychosociální podmínky výuky byly příznivě ovlivňovány vzájemnými vstřícnými vztahy mezi učitelkami a žáky. Učitelky byly pro žáky příkladem zejména svým zřetelným a jazykově správným vyjadřováním i citlivým a přátelským jednáním. Nerespektování pokynu učitelky bylo výjimečné.

Ve školním roce 2000/2001 dosáhla žákyně školy výrazného úspěchu v krajském kole olympiády českého jazyka

Výuka v předmětu český jazyk měla velmi dobrou úroveň.

Německý jazyk

Příznivé podmínky výuky jsou vytvořeny z hlediska organizace vyučování dělením žáků na skupiny. Do učebního plánu školy nebyl zařazen k doplnění povinné výuky německého jazyka volitelný ani nepovinný předmět konverzace v německém jazyce. Německý jazyk jako druhý cizí jazyk se vyučuje v 8. ročníku.

Ve škole jsou zřízeny dvě odborné jazykové učebny, jejichž vybavení není dosud pro výuku cizího jazyka příliš podnětné, postrádají zejména instalovanou didaktickou techniku k zajištění kvalitního poslechu. Část vyučovacích hodin probíhala v kmenových učebnách. Žáci 4. - 9. ročníku jsou vybaveni jednotnou řadou učebnic, částečně již s novou pravopisnou normou. Názornosti výuky bylo dosaženo zejména v nižších třídách prací s ilustračními a názvoslovnými kartami, starší žáci poznávali německé reálie na pohlednicích, mluvnické učivo bylo připraveno na tabuli. Ve škole dosud nejsou k dispozici výukové počítačové programy.

Na psychohygienu výuky důsledně dbala vyučující ve skupinách 4. a 5. ročníku častým střídáním různých činností s obměnami pracovního místa v celém prostoru učebny, zařazováním didaktických her a soutěží.

Ve většině vyučovacích hodinách převažovaly činnosti a vhodné formy práce s diferencovaným cílem podle jazykové vyspělosti žáků, a to reprodukce, obměňování osvojených dialogů (většinou veden s vyučující) a komplexní rozvíjení řečové dovednosti žáků s důrazem na správnost zvukové podoby jazyka. V nedostatečné míře byla zejména od starších žáků vyžadována vzájemná spolupráce. Vyučovací hodina s příliš jednoduchou stavbou, v níž dominovalo vysvětlování a procvičování mluvnického učiva, byla méně efektivní, jednotvárná výuka žáky nezaujala a působila nepříznivě na jejich aktivitu. V ostatních vyučovacích hodinách učitelky respektovaly zásadu přiměřenosti, žáci byli často úspěšní a získávali důvěru ve své schopnosti.

Průběžné pozitivní hodnocení a pochvaly přispěly k aktivizaci žáků, působily jako významný motivační prvek. Klasifikace v žákovských knížkách většinou rovnoměrně hodnotila řečové a písemné projevy žáků.

V průběhu výuky byla patrná stimulující pracovní atmosféra, nevhodné projevy v chování žáků se nevyskytly. V převažující míře projevovali žáci zájem o práci.

Výuku v předmětu německý jazyk hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Matematika

Funkční součinnost vyučujících v rámci předmětové komise matematiky se příznivě projevila při tvorbě TPU, které respektují osnovy i jejich doplňky platné od 1. 9. 1998. Časové rozvržení učiva bylo provedeno s ohledem na náročnost probíraných tematických celků, stávající učební plány dávají vyučujícím dostatek prostoru pro důkladné procvičení náročnějších partií a systematické opakování učiva. Žáci 8. ročníku mají možnost upevňovat své znalosti v rámci volitelného předmětu matematické praktikum, pro který však nebyla vytvořena žádná obsahová náplň. Výuka je zde zaměřena pouze na procvičování a upevňování učiva probraného v hodinách matematiky nebo staršího učiva, které žákům činí problémy.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, odborná učebna matematiky není zřízena. Prezentace názorného obrazového materiálu ve vztahu k aktuálně probíraným tématům nebyla v učebnách zaznamenána. Kabinet matematiky je dostatečně vybaven učebními pomůckami, vedení školy je vstřícné k pořizování nových a moderních pomůcek. Využití učebních pomůcek ve sledovaných hodinách bylo malé. Nejčastěji se používaly tabulové nářadí a kalkulátory, které vhodně přispívaly k zefektivnění výuky. Didaktická technika nebyla použita. Žáci 7. - 9. ročníku pracují s vhodnou ucelenou řadou učebnic, žáci 6. ročníku dosud používají méně vhodné učebnice.

Většina vyučovacích hodin se vyznačovala důsledně uplatňovaným přiměřeným pracovním tempem, společným vyvozováním učiva a častým poskytováním obousměrné zpětné vazby, nebyla opomenuta práce s chybou. V průběhu výuky někteří učitelé kladně hodnotili dílčí výkony žáků. Zápisy a náčrty prováděné vyučujícími na tabuli byly názorné a přehledné. Učivo bylo interpretováno vždy jasně, srozumitelně a věcně správně. Přiměřená náročnost výkladu s ohledem na převažující úroveň vědomostí žáků a vhodný výběr a četnost zadávaných úloh podporovaly aktivitu žáků a přispívaly k vyšší efektivitě vyučování. Stanovené cíle byly téměř ve všech sledovaných hodinách splněny. V organizaci výuky převládaly frontální metody bez výraznější diferenciací úkolů s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Výuka byla vedena verbálně s dominantním postavením učitele. Kooperativní činnosti byly zařazovány v malé míře. Opakování zpravidla probíhalo ústním prověřováním znalostí žáků vyvolaných v lavici nebo společným písemným řešením příkladů s následným vyhodnocením správnosti. Tímto způsobem bylo také procvičováno a upevňováno nové učivo. O žácích se specifickými vzdělávacími potřebami byli vyučující informováni, ale tato skutečnost se ve vyučování výrazněji neprojevila.

Motivační funkce hodnocení výkonu žáků byla některými vyučujícími zcela opomíjena. Ve vstupní části ani v průběhu výuky učitelé většinou neuplatňovali výraznější motivační působení. Mezipředmětové vztahy, zkušenosti žáků získané mimo školu a jejich další vědomosti byly při řešení úloh využívány jen v malé míře. V závěru hodin většinou nebylo provedeno shrnutí učiva a vyhodnocení práce žáků.

Jednání mezi učiteli a žáky probíhalo podle předem stanovených pravidel, vyučující měli dobré verbální schopnosti, vstřícný a laskavý přístup k žákům. Klima ve třídách bylo pracovní, přátelské, žáci nebyli vystavováni stresovým situacím a měli možnost vyjádřit vlastní názor, ale bez důrazu na rozvoj řečových schopností. Na otázky odpovídali jen heslovitě, nebyli vedeni k možnosti využít k odpovědím položené otázky. Kázeň žáků ve vyučování byla velmi dobrá.

ČŠI hodnotí úroveň výuky matematiky jako průměrnou.

Přírodopis

Učivo je do jednotlivých ročníků rozvrženo v logických souvislostech. Laboratorní práce byly naplánovány v doporučeném množství.

Výuka probíhala v odborné učebně a v kmenových učebnách. Prostorná specializovaná učebna

je vybavena vyhovujícím žákovským nábytkem. Starší učební pomůcky umožňují realizovat výuku v předepsaném rozsahu, nákup nových pomůcek je limitován finančními možnostmi školy. Při výuce mohou učitelé operativně využít zabudovanou videotechniku. S výjimkou 9. ročníku byly ostatním žákům poskytnuty učebnice.

Z hlediska psychohygieny jsou v učebnách tepelné i světelné podmínky vyhovující. Zvolené pracovní postupy s převažujícím přímým vedením žáků a nedostatek relaxačního uvolnění, zejména v pozdních dopoledních hodinách, nevytvářely při výuce potřebné psychohygienické podmínky.

Výuka byla vedena většinou tradičními vyučovacími metodami. Orientační opakování učiva za aktivní účasti pouze některých žáků bylo málo efektivní. Pozitivně je hodnoceno zařazování tematicky vhodně volených žákovských referátů, výsledný účinek však snižoval jejich nadměrný rozsah. Učivo bylo prezentováno věcně správně, převážně výkladovou metodou při účelném využití učebních pomůcek. V průběhu sledované výuky nebyly využity prostředky audiovizuální techniky. Časově náročný a méně efektivní byl způsob zápisu učiva do sešitů žáků diktováním obsáhlého textu.

Použité učební metody a způsob organizace výuky žáky motivovaly pouze ojedinele, poskytovaly jim malý prostor k rozvoji jejich řečových dovedností. Komunikace žáků, zejména mezi sebou navzájem, byla málo výrazná. Pozitivem byla klidná pracovní atmosféra s projevující se vzájemnou důvěrou mezi učitelkami a žáky i povzbudivé hodnocení jejich výkonů.

Laboratorní práce byly provedeny v doporučeném množství a rozsahu. Záznamy z nich jsou na průměrné odborné i grafické úrovni, jejich psaní do sešitů souběžně s probíraným učivem však znesnadňuje kontrolu vedením školy. Hodnocení vědomostí žáků při úměrném zastoupení ústní a písemné formy zkoušení je dostatečně podloženo známkami v žákovských knížkách.

Škola se v tomto školním roce nezúčastnila přírodopisných soutěží ani biologické olympiády.

Výuka přírodopisu je hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Plánování výuky zahrnuje zeměpisné exkurze, besedy a vycházky. Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků bylo provedeno správně bez obsahové duplicity.

Předmět je vyučován v kmenových běžně vybavených učebnách. Zabezpečení výuky většinou staršími učebními pomůckami je dostačující. Žáci jsou vybaveni učebnicemi a atlasy.

Převážně stereotypní způsob výuky a nezařazování relaxačních prvků v případě projevující se únavy žáků měly na jejich výkonnost negativní vliv.

Většina zhlédnutých hodin se vyznačovala jednoduchou skladbou i průběhem. Orientační opakování učiva bylo převážně zdlouhavé a málo účinné. Nové učivo bylo prezentováno nejčastěji výkladovou metodou, při níž byli žáci méně aktivní. Pro rozvoj řečových dovedností a vyjádření vlastního názoru jim byl poskytován malý prostor. Vyšší účinnosti výuky bylo dosaženo účelným využitím nástěnných map a atlasů, besedou s žáky o aktuálně probírané tematice a využíváním jejich vědomostí z jiných předmětů.

Žáci byli výrazněji motivováni při výuce s prvky aktivního učení. Jejich interakce s vyučujícími a vzájemná komunikace byly na vysoké úrovni. Vědomosti žáků byly převážně hodnoceny známkami (asi polovina známek je z písemného zkoušení). Četnost hodnocení žákovských vědomostí umožňuje učitelům provést zodpovědnou klasifikaci. Žákovské referáty byly hodnoceny motivačním způsobem.

Kontrolované sešity žáků byly na průměrné estetické úrovni. V některých případech jsou

zápisy o probraném učivu příliš dlouhé, a to z hlediska efektivity využití vyučovacího času a také vzhledem ke skutečnosti, že žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi.

V rámci výuky předmětu bylo zorganizováno školní kolo zeměpisné olympiády.

Výuka zeměpisu byla na rozdílné úrovni, celkově je hodnocena jako průměrná.

Praktické činnosti (práce s počítačem) a volitelný předmět programování

Předmět praktické činnosti je v rozvrhu hodin tříd 6. - 9. ročníku zařazen s jednohodinovou týdenní dotací. Obsahovou náplní v 6. - 8. ročníku je tematický celek práce s počítačem, v 9. ročníku je vyučováno téma provoz a údržba domácnosti. Třídy jsou na výuku předmětu děleny. Vzhledem k tomu, že specifické cíle předmětu kladou důraz na získání nezbytného souboru vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě a na zajištění rozvoje motorických i tvořivých schopností a dovedností žáků a také vzhledem k velmi dobrým personálním i materiálním podmínkám pro výuku některých dalších tematických celků v rámci učebních osnov, je výběr pouze jednoho tematického celku nevhodný a nedostatečný.

Pro vybrané téma a vzhledem k personálním i materiálním podmínkám školy vytvořili vyučující vhodné učební plány, které mají z hlediska návaznosti výuky v jednotlivých ročnících postupnou gradaci. V 6. ročníku je výuka zaměřena hlavně na seznámení s technickým vybavením počítačové učebny, na práci ve Windows 98 a na používání vybraného správce souborů (Servant Salamander). Žáci 7. ročníku se zaměřují především na používání textového editoru, tabulkového procesoru a nástrojů pro tvorbu a zpracování grafiky. Těžištěm práce žáků 8. ročníku je vyhledávání informací a práce v mezinárodní počítačové síti Internet. Zájemci o hlubší znalosti práce s výpočetní technikou mají pak v 9. ročníku možnost seznámit se ve volitelném předmětu programování s tvorbou WWW stránek pro prezentace na Internetu. V rámci zájmového útvaru se žáci 6. ročníku učí pomocí programů Baltík a Logo vytvářet své vlastní programy. Žáci 7. a 9. ročníku se zapojili do soutěže Mládí a vědění 2001, kterou ve spolupráci s MŠMT vyhlásila firma Siemens. Naplánování obsahu učiva bylo provedeno velmi dobře, nedochází k jeho duplicitě.

Výuka předmětu je zajištěna třemi vyučujícími, z nichž pouze jeden nemá požadovanou kvalifikaci. Tato skutečnost však neměla negativní vliv na kvalitu jeho výuky. V učebně je umístěno devět počítačů s procesory Pentium bez multimediálního vybavení. Jejich technické parametry jsou pro použití ve škole na velmi dobré úrovni. Všechny přístroje jsou propojeny v lokální síti a připojeny na mezinárodní síť Internet. Jejich programové vybavení vyhovuje potřebám naplánované naplánovaného obsahu učiva. V učebně jsou také instalovány výukové programy pro jiné předměty. Žáci nejsou vybaveni žádnými učebnicemi, což je v rozporu s nařízením vlády o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb.

Organizace vyučování odpovídala stanoveným vzdělávacím cílům. Obsah výuky byl zaměřen na praktické procvičování základních dovedností při práci se správcem souborů a složek ve Windows 98 a MS-DOS (vytváření, mazání, přesun aj.) a na procvičení základních dovedností při tvorbě prezentace v jazyku HTML (volitelný předmět - 9. ročník). Aktivní samostatná práce byla docílena vhodným zařazením problémových úloh. Náročnost a dobře volené pracovní tempo odpovídaly schopnostem i věku žáků. Pozitivně je hodnoceno, že se výuka důsledně opírala o praktickou práci žáků s výpočetní technikou a že se učitelé v průběhu výuky individuálně věnovali postupně každému žákovi. Kooperace mezi žáky byla podporována. Projev vyučujících byl jasný, srozumitelný a odborně správný. Ve výuce byla výborně uplatňována zpětná vazba. Žákům byl ponechán prostor pro diskusi a obhajobu jejich názorů. Motivačně byla výuka dobře připravena.

Rezervy byly zjištěny v psychohygieně výuky. Při členění vyučovacích hodin nebyly zařazeny žádné relaxační prvky, v dvouhodinovém bloku neměli žáci přestávku, v jedné vyučovací hodině nebylo větráno a v místnosti bylo příliš teplo. Vzhledem k množství speciálních pojmů v obsahu učiva nebylo vhodné diktování zápisu. Nedostatek v práci učitelů také spočíval v malé podpoře rozvoji řečových schopností žáků a v nedostatečné informovanosti rodičů o prospěchu a chování jejich dětí.

Výuka probíhala v klidné atmosféře při respektování dohodnutých pravidel jednání. Verbální i neverbální projev učitelů měl pozitivní vliv na průběh vyučování. Vztahy mezi žáky a učiteli byly založeny na vzájemném respektování, komunikace byla přirozená. Žáci měli možnost seberealizace při využívání vlastních zkušeností a znalostí, chovali se ohleduplně a zdvořile.

ČŠI hodnotí úroveň výuky v předmětech praktické činnosti a programování jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve výuce sledovaných předmětů na 1. stupni výrazně převažovala pozitiva, na 2. stupni, zejména v přírodovědných předmětech, mělo vzdělávání průměrnou úroveň.

Česká školní inspekce hodnotí celkově kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry pro další rozvoj školy nebyly ředitelem písemně zpracovány. Pro potřeby koncipování činnosti školy a následně jejího řízení nebyla provedena ani objektivní a ucelená analýza stavu podmínek a výsledků výchovy a vzdělávání. Ředitel školy zpracoval materiál, který obsahuje stručnou charakteristiku školy a rámcové zamyšlení nad jejími možnostmi, které v současnosti škola má k uskutečnění hlavních cílů v oblasti výchovy a vzdělávání žáků. Se zásadními úkoly ve vzdělávání, personálním a materiálním zajištění výuky, k zabezpečení provozu, údržby a modernizace školy seznámil ředitel členy inspekčního týmu při rozhovoru v průběhu inspekce.

Na školní rok 2000/2001 je zpracován plán hlavních úkolů, který obsahuje významově neuspořádané a časově řazené akce školy s určením odpovědnosti, ale bez stanovení priorit a prostředků k dosažení vytčených cílů. Z písemných záznamů provozních porad a z jednání pedagogické rady je zřejmé jen ojedinělé průběžné porovnání mezi plánovanými úkoly a zjištěnou skutečností.

V průběhu školního roku se činnost školy již několik let řídí operativními týdenními plány práce s konkrétními úkoly a organizačními údaji. Pedagogičtí pracovníci je pravidelně sledují a řídí se jimi.

Učební plán pro školní rok 2000/2001 byl sestaven v souladu s příslušným učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Zařazením volitelných předmětů pro žáky 7. - 9. ročníku využilo vedení školy otevřenost vzdělávací nabídky podle aktuálních personálních, materiálních a prostorových podmínek. Škálou volitelných a také nepovinných předmětů škola reagovala na zjištěné zájmy a potřeby žáků se zřetelem rozšířit obsah jejich vzdělávání. V organizaci a realizaci některých volitelných předmětů byly zjištěny dílčí nedostatky obsahového

a formálního charakteru. Nabídka jen tří zájmových útvarů nedává žákům dostatek příležitostí pro další aktivity a hodnotné využívání volného času.

Plánování hodnotí ČŠI jako průměrné.

Organizování

Organizace chodu školy je rámcově popsána v dokumentu Organizační řád základní školy s právní subjektivitou. Stanovuje obecně práva, povinnosti, odpovědnost a zastupitelnost pracovníků, pokyny k zajištění řádného provozu školy a pokyny pro činnosti administrativně-právního charakteru. Dokument Organizace školního roku 2000/2001 upravuje organizační strukturu školy na konkrétní školní rok a obsahuje organizační schéma, které jednoznačně stanovuje vedoucí pracovníky (ředitel, jeho dva zástupci, vedoucí školní jídelny, vedoucí školní družiny, školník), kteří mají ve svých pracovních náplních vymezeny jasné kompetence.

V oblasti výchovně-vzdělávací i v mimoškolní činnosti se chod školy řídí vnitřním řádem a rozvrhem hodin. Řád školy obsahuje všechna předepsaná ustanovení, nebyl však prokazatelně projednán s pracovníky a schválen na jednání pedagogické rady, což je v rozporu s obecně závazným právním předpisem. V organizaci rozvrhu hodin ČŠI shledala nedodržení stanovené minimální délky přestávky mezi sedmou a osmou vyučovací hodinou.

Povinná dokumentace je po formální stránce vedena nejednotně, zápisy ve vybraných třídních knihách, třídních výkazech a katalogových listech žáků jsou nevhodným způsobem opravovány (přelepování, nečitelné přepisování). Obsah probíraného učiva některých předmětů učitelé zapsali obecně a nekonkrétně. ČŠI zjistila i nejednotné názvy předmětů v třídních výkazech a v příslušných katalogových listech.

Poradními orgány ředitele jsou pedagogická rada a metodické orgány školy. Pedagogická rada zasedala podle plánu. Zápisy z jejího jednání jsou na nízké formální úrovni, jsou obsahově chudé a mají malou vypovídací hodnotu. Neuvádí jednoznačné závěry a účast pracovníků na jednáních nebyla doložena prezenční listinou. Ve škole jsou ustavena dvě metodická sdružení pro 1. stupeň školy a na 2. stupni pracují předmětové komise jednotlivých předmětů. K řešení organizačních a provozních záležitostí svolává vedení školy pravidelně každý měsíc provozní poradu všech pracovníků.

Vnitřní informační systém je založen na každodenní povinnosti pracovníků seznamovat se s aktuálními informacemi a pokyny na informační tabuli vedení školy. Důležitou roli v informovanosti pracovníků sehraávají týdenní plány práce a systém poštovních přihrádek. Okamžité informace získávají vyučující i žáci školním rozhlasem. Další informace jsou žákům sdělovány třídními učiteli na operativních třídnických hodinách a prostřednictvím informačních tabulí na chodbách školy. Potřebné informace žákům také předávají výchovná poradkyně a protidrogový koordinátor školy. ČŠI hodnotí kladně možnost žáků předkládat vedení školy své názory, náměty a připomínky prostřednictvím schránky důvěry.

Škola poskytuje zákonným zástupcům informace v žákovských knížkách, na pravidelných třídních schůzkách a dnech otevřených dveří. Rodiče mohou využít i konzultačních hodin výchovné poradkyně. Naléhavé a individuální případy jsou řešeny písemně nebo telefonicky. ČŠI zjistila při analýze zápisů v žákovských knížkách nedostatečnou informovanost rodičů o prospívání jejich dětí v povinném předmětu praktické činnosti a ve volitelném předmětu programování.

Na veřejnosti se škola prezentuje zprávami o své činnosti a četných aktivitách pro žáky a jejich rodiče v místním tisku, v regionální televizi a pravidelně na stránkách školního časopisu. K prezentaci školy je vhodně využívána mezinárodní počítačová síť Internet.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 není zpracována dle obecně závazného právního předpisu, postrádá požadované údaje o pracovnících, jejich kvalifikaci,

praxi a způsobilosti, údaje o přijímacím řízení nebo o zařazování dětí a údaje o výsledcích inspekce provedené ČŠI. Její projednání s pracovníky školy není průkazné, došlo tak k porušení téhož právního předpisu.

Organizování činnosti školy je na průměrné úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

K operativnímu vedení ředitel školy využívá každodenní porady se svými zástupci, porady vedení školy s vedoucími jednotlivých pracovišť a pravidelné pracovní porady se zaměstnanci školy.

Vedení školy spolupracuje s poradními metodickými orgány obou stupňů školy, v nedostatečné míře však využívá jejich odbornost. Vedoucím metodických sdružení a předmětových komisí nebyla určena dílčí zodpovědnost ani kompetence. Za nevhodné považuje ČŠI pověření začínající učitelky vedením jedné z předmětových komisí. Činnost metodických orgánů je zaměřena na plánování učiva, vzdělávací postupy, práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, přípravu testů a prověrek, koordinaci písemných prací, organizaci soutěží, olympiád a další vzdělávání učitelů. Metodické orgány se podílejí na materiálním zabezpečování výuky výběrem učebnic a učebních pomůcek. Chybí větší zainteresovanost zástupců ředitele na práci metodických orgánů. Hodnocení kvality vzdělávání na 1. stupni výrazně pozitivně ovlivnily učitelky, které ve výchovně-vzdělávací práci uplatňují progresivní učební metody a vedou pedagogické praxe studentů. Některé z nich působí v Pedagogickém centru Olomouc jako lektorky vzdělávacích projektů pro učitele 1. stupně. Zjištěné rezervy v práci některých vyučujících potvrzují, že škola nevyužila dostatečně odborné a metodické erudice svých pracovníků. Uvádění začínajících učitelek není obsahově ani organizačně systematické.

Pedagogickým pracovníkům je umožňována účast na dalším vzdělávání podle jejich odborného zaměření, potřeb a finančních možností školy. Pro samostudium mají učitelé k dispozici některá odborná periodika, postupně je učitelská knihovna doplňována odbornou a metodickou literaturou.

Ředitel školy nemá zaveden pravidelný systém hodnocení pracovníků. Pro stanovení výše osobních příplatků zpracoval kritéria. Seznámení pracovníků se změnami výše osobního příplatku ani s hodnotícími kritérii nejsou průkazná.

Vedení a motivování pracovníků má pouze vyhovující úroveň.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti zahrnuje oblast výchovně-vzdělávacího procesu a vedení dokumentace třídních učitelů. Ředitel školy a oba jeho zástupci kontrolují průběh vzdělávání na základě rámcově stanovených kompetencí. Kontrola dokumentace třídních učitelů byla jen částečně provedena v plánovaných termínech. Vedení školy sleduje činnost některých metodických orgánů svou účastí na jejich jednáních a prostřednictvím studia předložených zápisů. O nedůslednosti kontroly, zejména na 2. stupni, svědčí zjištěné nedostatky ve vedení povinné dokumentace a v plánování a koordinaci učiva. Záznamy z hospitací mají rozdílnou vypovídací hodnotu, většina z nich neobsahuje závěrečné hodnocení ani doporučení k další práci učitele. Pracovníci nebyli s obsahem těchto záznamů prokazatelným způsobem seznámeni. Ředitel školy neprovádí průběžnou analýzu výsledků své kontrolní činnosti. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že třídní učitelé sledují důsledně absenci žáků. Závažné problémy v této oblasti řešili s ředitelem. Vedení školy nevěnuje kontrole žakovských knížek ani frekvenci hodnocení práce žáků v jednotlivých předmětech patřičnou pozornost. Za první klasifikační období

školního roku 2000/2001 byla provedena jen kontrola výsledků učení žáků ve 4. ročníku v předmětu matematika u začínajícího pedagogického pracovníka. Realizace náročnějších kontrolních písemných prací v jednotlivých předmětech a třídách nebyla vedením školy koordinována, byla založena jen na vzájemné dohodě mezi učiteli. Ředitel průběžně sleduje hospodaření školy.

Kontrolní systém má pouze vyhovující úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu řízení školy ve sledovaných oblastech jako průměrnou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ke dni inspekce integruje škola dle Metodického pokynu čj. 16 138/98 k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení celkem padesát dva žáky, z toho čtyřicet osm žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování (SVPUCH), tři žáky s tělesným postižením a jednoho žáka se sluchovým postižením. Vzhledem k vysokému počtu žáků s SVPUCH zřídil ředitel školy ve školním roce 2000/2001 dvě specializované třídy (IV. C a VI. C). V obou třídách vyučují učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku žáků ve speciálních školách. Kontrolou příslušné dokumentace integrovaných žáků bylo zjištěno, že všichni mají podklady pro integraci z příslušných odborných pracovišť, třídními učiteli vypracované individuální vzdělávací programy s vymezením úkolů v předmětech, do kterých se výukové problémy mohou promítat.

V průběhu většiny hospitací, zejména v předmětech český jazyk a německý jazyk byla zjištěna velmi dobrá práce s integrovanými žáky, a to ve třídách na 1. stupni formou zvýšené pozornosti při ověřování porozumění, při zadávání samostatné práce a úpravou rozsahu písemných cvičení. Za nevhodné považuje ČŠI zadávání oprav písemných úkolů bez vysvětlení a následné kontroly a nedůslednost ve vedení sešitů, zvláště u žáků s dysortografickými problémy.

Žákům 1. stupně je poskytována pravidelná reedukační péče v době mimo vyučování, kterou zabezpečuje učitelka s kurzem pro nápravu žáků s SVPU. Do reedukace však není začleněno dvanáct žáků ze tříd 2. stupně, což je vážným nedostatkem v péči o integrované žáky.

Pro práci s integrovanými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami má škola základní řadu čítanek pro dyslektiky, další speciální procvičovací texty, manipulační pomůcky postrádá. Ve školním roce 2000/2001 škola neposkytla individuálně integrovaným žákům základní školní potřeby ve stanovené výši 200,- Kč na žáka a školní rok.

ČŠI hodnotí práci s integrovanými žáky jako průměrnou.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A KONTROLA DODRŽOVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ VE ŠKOLNÍ JÍDELNĚ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Charakteristika zařízení

Školní jídelna, která je jednou ze součástí základní školy, užívá prostory v jejím areálu. Ve školní jídelně (dále jen ŠJ) je 180 míst ke stolování a stravuje se zde průměrně 500 strávníků, což při dvouhodinové výdejní době vyhovuje hygienickým předpisům. ŠJ zajišťuje také stravování pro 180 strávníků ze Základní školy Olomouc-Svatý Kopeček a 160 strávníků Základní školy Pavlovičky. Dále se zde stravuje 70 cizích strávníků. Provoz ŠJ zabezpečuje celkem deset zaměstnanců.

Organizace stravování

Pro žáky a zaměstnance školy se vydává oběd denně v době od 11:45 h do 13:45 h. Ve školní jídelně je instalována elektronická evidence strávníků, kterou je sledován denní počet vydaných obědů. Expedice jídla na další základní školy se řídí rozvozním plánem zřizovatele. Do várnic k převozu se dává jídlo v době od 10:30 h do 11:00 h. Ve vymezeném čase od 11:15 h do 11:35 h se vydávají obědy cizím strávníkům.

V souladu se směrnicí Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zřizování a provoz zařízení společného stravování je výdej obědů pro cizí strávníky časově oddělen od výdeje pro vlastní strávníky.

Hodnocení činnosti školní jídelny

Finanční limity na nákup potravin jsou stanoveny v rozpětí určeném vyhláškou o školním stravování pro jednotlivé věkové kategorie, přitom na úhradu stravného zaměstnanců Základní školy Olomouc, Nedvědova je přispíváno z fondu kulturních a sociálních potřeb školy částkou 8,-- Kč.

Poplatek za stravování cizích strávníků je složen ze mzdové režie 7,-- Kč, provozní režie 8,-- Kč a finančního limitu na potraviny 19,-- Kč; celková úhrada za jeden oběd činí 34,-- Kč.

Normování pokrmů se řídí recepturami pro školní stravování s možností využití jejich úpravy. Technologické postupy byly dodržovány v souvislosti s používáním pohotových výrobků, hotových základů a polotovarů. Sledováním celkového skutečného a plánovaného nákladu na potraviny ve výdejce nedocházelo k výkyvům při využití finančního limitu, nákupem některých pohotových potravin byly však finanční náklady neúměrně zvyšovány.

Ve školní jídelně nebyl sledován spotřební koš, jehož propočtení ve vybraných druzích potravin je součástí vyhlášky o školním stravování. Ze skladby jídelních lístků je patrný nedostatek mléka, mléčných výrobků a rybího masa.

Tím, že nebyl vyhodnocován spotřební koš, došlo k porušení závazného právního předpisu. Poplatky od cizích strávníků jsou podloženy kalkulací mzdové a provozní režie.

Dodržování hygienických požadavků

Všechny pracovnice školní jídelny měly vystaven zdravotní průkaz s potvrzením Okresní hygienické stanice o absolvování hygienického minima.

Skladováním potravin nebyly porušeny hygienické směrnice, v mrazících pultech byly

uskladněny pouze nakoupené zmrazené suroviny.

Osobní hygiena pracovníků školní jídelny včetně čistoty pracovního oblečení byla dodržena během celého provozu.

Osobní hygiena pracovníků školní jídelny a hygiena provozu byly dodrženy v souladu s obecně platnými právními předpisy.

Dodržování obecně závazných právních předpisů v oblasti personální a mzdové

Kontrola pracovních smluv všech zaměstnanců ŠJ prokázala, že osobní agenda pracovníků školní jídelny je vedena ve shodě se zákoníkem práce.

Ve školní jídelně v současné době pracuje celkem deset zaměstnanců, z toho vedoucí školní jídelny a účetní, dále jedna vedoucí kuchařka, dvě kuchařky a pět provozních pracovníků. Zařazení do platových tříd bylo kontrolováno u všech pracovníků ŠJ v návaznosti na katalog prací příslušného nařízení vlády. Rozdíly nebyly zjištěny.

Příplatek za vedení je přiznán vedoucí ŠJ ve stanoveném rozmezí. Kontrolou osobních příplatků této pracovnice bylo zjištěno, že písemné přiznání osobního ohodnocení bylo v roce 2000 provedeno dvakrát za časová období, která se vzájemně překrývala a výše stanoveného osobního příplatku byla rozdílná. Tento nesoulad byl způsoben pouze administrativní chybou.

Přiznávání a vyplácení osobních příplatků všech pracovníků školní jídelny za kontrolované období roku 2000 byly bez závad.

Dodržování obecně závazných právních předpisů v oblasti výkaznictví

Kontrolou výkazu Škol P 1-04 za školní jídelnu bylo zjištěno, že škola vykázala v řádku číslo 0127 pro hospodářskou činnost částku 10.000,- Kč, která dle tohoto zařazení byla vyplacena jako tzv. ostatní platby za provedenou práci. Následná kontrola výplatních lístků pracovníků ŠJ prokázala, že se jednalo o vyplacení mimořádných odměn v měsíci listopadu roku 2000 z prostředků mzdové režie od cizích strávníků. Nejedná se tedy o příjem z hospodářské činnosti (škola ji neprovozuje), ale o mzdové prostředky z ostatních zdrojů, které nemohou být klasifikovány jako ostatní platby za provedenou práci (žádné dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr s pracovníky ŠJ nebyly v roce 2000 uzavřeny).

Organizace nevykázala ve výkazu Škol (MŠMT) P 1-04 správně částku vyplacených odměn pro pracovníky školní jídelny za kalendářní rok 2000.

Jiná zjištění

Školní jídelna připravuje pro žáky a zaměstnance svačinky, které jsou nakupovány jako zmrazené polotovary a prodávány s přírůžkou 0,30 – 0,50 Kč. V této hodnotě jsou vyčísleny pouze provozní náklady, neboť kuchařky činnost vykonávají ve stanovené pracovní době. Z příjmu za tuto mimorozpočtovou aktivitu (tzv. jinou činnost) byla nakoupena pro potřeby ŠJ parní trouba a manipulační vozík.

V uvedeném případě se nejedná o hospodářskou činnost, zisková přírůžka nebyla účtována, chybí zpracování přesné kalkulace provozních nákladů.

Kontrolou zahajovacího výkazu k 15. 10. 2000 bylo zjištěno, že ve ŠJ je přihlášeno ke stravování 85 cizích strávníků. Jedná se o důchodce, kteří se stravují ve ŠJ v rámci sociálního programu bez ziskové přírůžky (jiná činnost). Porovnáním počtu pracovníků ŠJ v zahajovacím

výkazu a ve výkazu Škol P 1-04 se skutečností bylo zjištěno, že organizace pro tuto jinou činnost nevykazuje samostatného pracovníka.

V této oblasti nepostupovala škola dle příslušného metodického pokynu MŠMT.

Pozn.: Ve zřizovací listině základní školy chybí vymezení jiné činnosti.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu a hospodaření s potravinami

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu na mzdy pracovníků školní jídelny byly použity k tomuto účelu v souladu s obecně platnými právními předpisy. Skutečností, že mzdy pracovníků pro jinou činnost nejsou hrazeny z mimorozpočtových zdrojů, nebyl respektován Metodický pokyn MŠMT čj. 25 751/96-40 k použití finančních zdrojů při odměňování zaměstnanců rozpočtových a příspěvkových organizací resortu školství.

Časté používání pohotových výrobků a polotovarů ovlivňuje náročnost technologických postupů. Tím dochází k úspoře fyzických pracovníků ve školní jídelně. S přepočteným stavem zaměstnanců, jejichž mzdové náklady jsou zajištěny ze státního rozpočtu, je tak zabezpečeno i vyvažování pro cizí strážníky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace a dotazník ředitele před inspekcí
- Rozhodnutí Školského úřadu Olomouc o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 4726/99 ze dne 1. 12. 1999
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Povinná dokumentace školy pro školní rok 2000/2001: řád školy, rozvrh hodin, třídní knihy tříd, v nichž proběhly hospitace, vybrané třídní výkazy a katalogové listy, zápisy z jednání pedagogické rady, personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků, protokoly o opravných zkouškách z matematiky, rozhodnutí ředitele školy
- Podkladová dokumentace k integraci zdravotně postižených žáků
- Plán hlavních úkolů ve školním roce 2000/2001
- Týdenní plány práce školy
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Plány práce metodických orgánů školy a zápisy z jejich jednání
- Organizační řád školy s právní subjektivitou a organizační schéma
- Organizace školy pro školní rok 2000/2001
- Zápisy z provozních porad
- Kritéria pro udělování osobních příplatků
- Plán kontrolní činnosti a hospitační záznamy
- Srovnávací prověrky z matematiky paralelních tříd 4. ročníku
- Vybrané sešity žáků, deníčky a žákovské knížky, kontrolní práce z českého jazyka a matematiky, slohové práce a laboratorní práce z přírodopisu školního roku 2000/2001

- Seznam učebních pomůcek zakoupených od 21. 3. 2000
- Zřizovací listina ze dne 15. 3. 1995 a dodatek č. 1 ze dne 31. 5. 1999
- Vnitřní platový předpis z ledna 1999 a z ledna 2000
- Zahajovací výkaz k 15. říjnu 2000
- Statistický výkaz Škol (MŠMT)P1-04 za 1. - 4. čtvrtletí roku 2000
- Rozpis rozpočtu závazných ukazatelů pro rok 2000
- Osobní složky zaměstnanců školní jídelny
- Výdejka potravin
- Kalkulace provozních nákladů
- Dodací listy a faktury nakoupených potravin
- Záznamy stravovaných osob a poplatků
- Receptury pro školní stravování
- Zdravotní průkazy zaměstnanců školní jídelny

ZÁVĚR

- *Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů, učební osnovy jsou plněny. Nedostatky v celoročním plánování učiva byly zjištěny v předmětech český jazyk, matematika a přírodověda na 1. stupni.*
- *Personální zajištění výuky sledovaných předmětů je celkově příznivé.*
- *Prostory školy jsou vhodně upraveny, působí esteticky, umožňují realizovat zvolený vzdělávací program. Pro některé sledované předměty jsou zřízeny odborné učebny (učebny přírodopisu, výpočetní techniky, cizích jazyků, hudební výchovy). Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou je na standardní úrovni, velmi dobře je vybavena učebna výpočetní techniky. Pro předměty přírodopis a praktické činnosti (práce s počítačem) nebyly všem žákům poskytnuty učebnice, což hodnotí ČŠI jako závažný nedostatek.*
- *Psychohygienu výuky byla vyučujícími zpravidla dodržována.*
- *Vyučování na 1. stupni vynikalo rozmanitostí učebních metod a forem práce, které podporovaly tvořivost a osobnostní rozvoj žáků. Ve výuce tříd 2. stupně uplatňovali učitelé méně činnostní pojetí výuky, učební pomůcky a didaktická technika byly používány v dostatečné míře.*
- *V řízení oblasti péče o integrované zdravotně postižené žáky se projevila nekonceptnost. Práce učitelů s integrovanými žáky v době vyučování byla kvalitní zejména ve třídách na 1. stupni. Reedukační péče mimo vyučování o žáky ze tříd 2. stupně nebyla zajištěna v rozsahu doporučeném speciálními odbornými pracovišti.*
- *Na kvalitě a efektivitě řízení se negativně projevily zjištěné nedostatky ve všech sledovaných oblastech. Vzhledem k velikosti a podmínkám školy není zejména kontrolní systém dostatečně funkční, postrádá důslednost, koordinaci a účinnou zpětnou vazbu. Ve vedení povinné dokumentace nebyly dodrženy obecně závazné předpisy.*
- *Škola se výrazně prezentuje na veřejnosti.*
- *V činnosti a provozu školní jídelny nebyly zjištěny zásadní nedostatky. Školní jídelna*

zajišťuje stravování žáků v souladu se stanovenými předpisy, ve složení stravy se projevíly drobné závady.

Přes citelně slabá místa v řízení školy hodnotí Česká školní inspekce souhrnně činnost školy jako průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
Členové týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	PaedDr. Rudolfa Kukulová v. r.
	RNDr. Ladislav Pluskal	RNDr. Ladislav Pluskal v. r.
	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.
	Mgr. Danuše Zálešáková	Mgr. Danuše Zálešáková v. r.
	Ing. Markéta Tomečková	Ing. Markéta Tomečková v. r.
	Hana Vyhnánková	Hana Vyhnánková v. r.

V Šumperku dne 18. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. května 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jan Hándl	Mgr. Jan Hándl v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Olomouc, referát školství	2001-06-11	135 251/01-05051
Zřizovatel: Obec Olomouc	2001-06-11	135 252/01-05051

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.